

ЛЕНИНСКИЙ ПУТЬ

14

АПРЕЛЬ 1990

№ 45 (10531)

Вагъасы 3 жепек

ПРИНЦИПЛИ КЮРЧЮДЕ БИРЛЕШДИРМЕК УЧУН

КПСС-НЫҢ ЦЕНТРАЛЬНЫЙ КОМИТЕТИНИ УЇЛКЕНИ КОММУНИСТЛЕРИНЕ АЧЫКЪ КАҒЪЫЗЫ

Партияга кыяры ябушуму буна туюн-
генлерден тазалады башгыча ойлалыг-
лыкты тазала, тартыгы туюн. Шо фран-
ция группаланы кыруучулуга кыяры
башгырылыгыт герк. Псевдореволюциячы
сөөлөр булан машкул болгыт, жамиятта на-
ка кыдымгы энгел.

КОМСОМОЛ ТАНГЛАВНУ АЛДЫНДА

11-нчи АПРЕЛДЕ МОСКВАДА ВЛКСМ-НИ XXI СЪЗДИ АЧЫЛГАН

Экинчи ёл таклиф этиле.

ТАСС-ны мухбирлери,

Шонун булан бирге де хый-
лы коммунистлер, партия
кэурумлар КПСС-ни айры-ай-
ры членлери дискуссионны
пайдалы ёлдан фракция абу-
шувуну ёлуна бурмагъа, пар-
тияны ярпашыгъа гелтир-
меге къаныгъывлу кюйде
къаст этегенине мекенли
кюйде рагъатсызлангъанын
айталар. Шолай къаст кы-
лылгъа кыймат бермеге,
партияны сыдраларын бир-
лештиривге чакъырмагъа гъа-
жатадыкъ тувулунгъан.

рыны ЦК-ларыны, партияны
крайкомларыны ва обкомла-
рыны секретарларыны пикру-
ларын гыйсапга алмакъ бу-
лан уякени коммунистдери-
не КПСС-ни ЦК-сыны «При-
нципи кюрюде бирлашдырмак
учун» деген ачыкъ кагъызы
гъазырленген, шо печатда

Дагъыстанны ярыкъ юлдузу

A black and white photograph of a group of people, possibly a family, standing outdoors. The image is rotated 90 degrees clockwise. There are about six people visible, including children and adults, dressed in mid-20th-century clothing. They are standing in front of a light-colored, possibly stone or concrete, wall or structure. The photograph is grainy and has a vintage feel.

(Арты 2-нчи бетде).

Газетни 3-нчю бети Барият Муратованы яратыгчудутгуна багъыдлана.

Акъ къатыкълар неге аз?

Магъаммат АТАБАЕВ

Лап да кьолайларындан
сапланагъа районларда
артдагы заманларда та
а гъайранлыкълагъа кър-
(Арт 2-нчи бетде).

Агъамиятлы масъала къутгъа рылгъан

Гъалиги йимик кыйын, четим девюрде совет жамиятны бирликтирген аслу документ — партияны XXVIII съездине КПСС-ни ЦК-сыны Платформасыны проектин. Онда аслу социальный-экономика ва политика масъалаларны чечиниюу ёллары, жамиятны янгиртынуу аслу муратлары гъа алгъа тутулгъан.

Революцияны янгиртып къурунуу уллу муратларын яшавгъа чыгъармакъ учунгъу агъамиятлы шартлардан бири — адамлыкъ факторну активлашдырыу. Огъар Платформаны проектин хас бир бёлюгъу багъышлангъан. Амма шонда жамиятны оьсювюн болдурагъан чаралар саналагъанда адамны бары да якълардан

оьсювюн, ругъ байдыгын артдырынуу агъамиятлы шарты гъасапда, айыкъ яшавнуу гъа кыйнда бир сёз де айтылмагъан.

Бугюн ичкичиликни маъсаласы, бир заманда да болмагъандай, иттиленген ва адамларны гъалеклендире. Уъл-кеде ичкичиликден авруйгъан, гъисапгъа алынган беш мил-

лион адам бар. Ичкичилик булан туврадан-тувра байлару себеplerден гъар йыл 20 минг адам оьле.

1985 — 1987-нчи йылларда хатабалагъдан оьлгенлени санауу хыйлы тебен тюшген эди, 1989-нчу йыл буса шоланы санауу 7 процентте артгъан.

Алимлер токъташдырагъан

кюйде, ичкичиликден болагъан материалый тас этивлени кълары ичкини сатып алынагъан гелимден беш-алты керен артыкъ.

Ичкичилик миллетлени гелетика гючюне де кюркбунчулукъ гувдур.

Янгыз айыкълыкъ ичкичиликке альтернатива ва адамлыкъ факторну оьсювюн арт-

дырыгъа багъып этилемеж уллу тарихи абат болуп токътай.

Шо саялы Платформаны проектин екнчи бёлюгюню биринчи абзацындагъы биринчи жумладан сонг шулай толумлашынуу таклиф этемен: «Шо муратда совет адамны аман яшавуну нормасы гъисапда айыкълыкъны беклошюню гъайым этмен».

Н. ДАВУТОВ.

айыкълыкъ учунгъу абушувну республика советини председателини заместители.

Асувлулугъу артажакъ

(Башы 1-нчи бетде).

шурунуу планларын уьстюню кюйде толтурдукъ. Бу йыл да хозайствону авлакчылары ишлерин къуруму кюйде юрте. Гъалоклени азот кюйлевиючлер булан азыкъландырып турабыз. Шо агъамиятлы иш 800 гектар майдада кюлююп биттен. «Механизаторлар Г. Абдуллаев, Н. Гъажимураев борчларына намусу булан янаша, гюлюк нормаларын артыкъ этип кюте.

Оьтген кышыбыз къургъакъ болду деп айтма ярай. Къар тарыкъ къларда болмады. Айтгъаным, тарлавланы дымлыгын болдурмакъ учун сугъарыу ишлени тийишли сан яны булан оьтгермесе, оьр тюшюмлени гъа-

кыйнда лакъыр юрютме бажарылмас. Хозайствода сувчуланы гъазирлеве терген осаллашмагъан. Абурулу касбуну юрютеген 18 адам бар. Апрель айны башлапгъы он гюнюнден сонг, совхозда сугъарыу ишлер гент кюйде юрютележ. Сувну гъар тамчысын асырап харжлайгъан ланы арасында сувчулар А. Салаватовну, Т. Мусаевни, Р. Ильясовну атларын эсгермекни тийишли геремен.

Авлакчылыкъны асувлулугъу артдырмакъ булан языкълардан алынагъан тюшюм де арта. Бу йыл оланы майданы 1084 гектаргъа тенг болажакъ. Шо да алдагъы йылларда болгъанындан эсе 200 — 300 гектаргъа артыкъ.

Совхозубуну сют комплек-

си де бар. Жамият гъайванланы токъ кышлавуну болдурууда мугъкам ем база аслу ер тута. Шо саялы кёп йыллыкъ отланы чачыгъа, олагъа агротехника талап этеген къулулугъу этишдиривге тергев кемимей. Совхозубуз районда биринчилерден болуп 200 гектаргъа люцерна чачып битди. Шо ишни кюлюнде механизаторлар А. Гъажимураев, М. Мустапаев, Б. Элмурзаев гъаракатчылыкъ гёрсетди.

Гъабижай хозайствода 750 гектаргъа чачылажакъ. Шону 300 гектары урлукъ учун, кългъаны силос учун оьсдюрюлеж. Чачыу агрегатлар авлакгъа чыкъма ончакъы кёп заман кълмагъан. Гъа-

бижай чачылгъанча алда янгир болса дагъы да яхшы эди. Амма бизин механизаторларымыз хантав турмай. Хозайствону сынавалу механизаторлары А. Эсенболатов, И. Межтов, И. Абдуллаев ва Д. Дюлетмурзаев топуракъны дымлыгын сакъламакъ учун оту тырнап тура.

Тарлавлар да, механизаторлар да болгъан булан молукъну четим масъаласы оьлюгюнден чечилип кълмайгъаны белгиле. Бай тюшюм оьсдюрюмек учун тергелген урлукълар да тийишли бола. Хозайствону коллективи шону да гъайым эте. Гертиски бары да иш биз айтгъан кюйде болуп чыкъмай. Мисал учун, силос учун чачыла-

жакъ гъабижайны урлукълары тийишли даражада тююл. Алданокъ этилген тергелер исбатлайгъаны йимик, оланы чыгъагъан кюю осал. Демек, гъар гектарда оьсюлюкню токъташдырылгъан къларда санауу болдурмакъ учун нормада гёрсетилгеннен эсе артыкъ чачма тюшежек. Натигада, артыкъ харж чыгъа-рылажакъ.

Совхозда, районда сынавалу гъабижай оьсдюрювю М. Мустапаевни аты яхшы танывалу. Бу йыл ол ижара коллективге ёлбашчылыкъ эте. Гъ. Абдуллаев ёлбашчылыкъ этеген гъабижай оьсдюреген звеному коллективи де токъташдырылгъан пландан артыкъ тюшюм алма хыйл эте. Гетген йыл хозайствону гъабижай оьсдюрювючлери пачалыкыгъа 140 тонна гибрида гъабижай борчулу кълды.

Энни механизаторлар гетген йыллыкъ борчун да теппе, бу йылгъы планларын да уьстюню кюйде кюте сёз берген.

Гъали бары да ерде минерал кюйлевиючлени, агъулу дармаланы аз къллама тюшегени гъакъында айтыла. Бизин совхозну гъабижай оьсдюрювючлери де бир тюрюк ишлер оьттере. Мисал учун, чёп отлагъа кълары ябушувну кълаларын алышдыргъанбыз. Гетген йыл гюзде гъабижай чачылажакъ тарлавлар сугъарылды. Гъали онда чыкыгъан чёп отланы тайдырмакъ учун борона тартылып тура. Шо иш учуз да дюр, зараллы да тююл, тармакыны асувлулугъу артдырма да кёмек этежек.

Н. АЛИПХАНОВ.

Бабаюрт района «Хамаатюрт» совхозну директору.

Акъкъатыкълар неге аз?

(Башы 1-нчи бетде)

шыллашабыз, — деди Н. Къасимов. — Мисал учун, Бабаюрт району хозайстволары бу йилны февраль айыны биринчи артысында, гетген йилны шо заманындан эсе, пачалыкыгъа 5 тонна сют артыкъ сатгъан эди. Эннчи артысында буса айтса кидан масъал сатым. Умуми гъалеклени де чорт тебелдене шол кълды. Шол кълда Ибрагимов, Мусаев, Агаев, Абдуллаев ва Къасимовлар да къларылаша.

«Неге?», — деп, себебин ахтарып къларгъанда, хозайстволаны башчылары, специалистлери айыны ижарачылары уьстюне теберип, ижарачылар да оланы атына бакъдырып кълтула. Гъакъы-къыстада шагъарланы, ишчи посёлкларны хозайстволарына таман чакъы акъкъатыкъ этишмай. Этишгенлерини де сан яны бек оьлген иш.

да къллукълар къл болуп кюйде. Гъайванланы тюплерин заманында тазалап болмай, уьстлери насгъа батып кълла. Шол кълда савулгъан сютю, озокъда, не сан яны болажакъ.

— Комплексиниз?

— Специалистлер айтгъан кюйде онгарылып битмеген. Сыйырланы салмагъа иктилар бермей. Бугунеге еран кълалыкъ ишленген онгарыкъ оьсдюрюк боланын тазалау.

Бизин гъалимыз да шондан кълалышмай, — деди А. Давутова. — Булай къларгъанда Чохскийни атындагъы бизин колхоз савлай республикагъа айтылгъан. Амма гъайванчылыкъгъа буса таман чакъы тергев бакъдырылмай. Айры-айры кемчиликлер саялы, савлай коллектив талачылыкъ гългъа тийше. Бирок алдын бизин

гъа гъазирлеме де гереж. Савлай гюнюн аран кюреп йибереген гиши шо уллу, жаваплы борчлары нечик кютсюз?

Тюсю, бизин фермада загъмат тегеген бары да савучуланы кълематы шол къл. Я ишинде ёкъ пакар, я ожагъында. Наслыкъда, писликде савулгъан сютю оьр сан яны болмажакъны ким билмей? Сонг да, биз чи тишталапкъоьма, уьстюбюсюню буюбуу, яшавгъан ожагъларымыз да онгарыгъа гережбиз. Шону гъисапгъа алма ярамаймы?

— Гъасиллеригиз нечидир? — Фермабыздагъы савучуланы 8-и гъар сыйырдан 3 минг килодан артыкъ саву. Шартлар буса, биз дагъы да кълалай гъасиллеге этишмеге де бажаражакъ эдик.

— Озокъда, — деди Ш. Магъаматов. — Бирок, биз

оьтген нактисинде этишген натижалары да тергевню тарта. Фермадагъы тазалыкыны болдуругъа, гъар сыйырдан алынагъан сютю кълдарын ва сан янын артдырыгъа, мени гъисабымда, оьз заманында тийишли гъагъын тедемек де яхшы таъсир эте. Гъалиги техника гюч артып тербейген девюрде къллагъа, айрокъда, тишталапкъаны ажи кълларына харлы болуп кълмакъ да ерши эат. Эгер бир катар ила табии балагъ болуп кълса, савлай коллектив, бары да юртлулар кёмеклешмеге тюше.

— Ижара арагъа киргенли, — деди Н. Темукъова, — бир-бирлер, кёмеклешни деген затгъа арт берип кълду. Шону ершилигин англатмагъа къларайгъанлар да ёкъ: гъар ким оьсюню башыны савууда. Фермабыздагъы

Бизин республиканы колхозларында, совхозларында загъмат тегегенлени бир хыйлысы шо агъамиятлы талапны ахтигине тюшюнюп битмеген. Жынашдырынуу гъалы да рази кълардай тююл. Бир-бир ерлерде гъайванланы санауу сакъламакъ учун туваргъа кълдагъы чонтукъ гъайванланы кълшуп токътай. Адамшавлу кълшуп токътай адамшавлу сыйырлардан алынган сют ахырда шол кълда да пайлана. Сонг буса ону жамы тебеллешип кълла.

Кългъасы, ашкана-ларда, тюкенлерде акъкъатыкъланы кълдары артыны, сан яны яхшылашыны учун немеге гереж дагъы?

— Шолар артыны учун, — деди А. Давутова, — инг башлап гъайванчылары загъмат шартларын яхшылашдырмагъа тийишли.

да, талап шол къл. Тек кютеме къларам чы. Мен ойлашагъан кюйде, гъайванчылары да, хозайстволаны башчыларыны да, специалистлени де арасында, не ёрукъда буса да, бир жура жаваплы шартланы токъташдырмама бажарылмай.

— Савучуланы ишлерин кълшыматлавуу да, — деди Н. Темукъова, — тындырыкълы ёрукълашдырмагъа тарыкъ. Адамшавлу кълшымат берилмейген ерде тизив иш этилмес.

— Тюз, айта, — деди М. Шикмурзаева. — Биз тапшуратган сютлени майлашгъы да, туршулулугъу да тюз токъташдырылсын. Бир-бир гелликлерде шоланы кълшгъарлашдырагъанлар раслаша. Йилны ахырында тебеленген кълшум гъакъланы уьстюнден де хыйлы гермар бола.

— Мени пикурум шулай, — деди Р. Магъика. — Сиз эсгерген талаплар бары да

Министр гъисап бере

Гъали-гъалилерде ДАССР-ни Министрлер Советини гелетили жыйыны болгъан. Шонда «1989-нчу йылгъа ДАССР-ни пачалыкъ бюджетини тамам болуу гъакъында» ДАССР-ни финанс ишлер министри Д. Р. Загержаевни докладны арагъа салынып ойлашылгъан. Жыйында эсгерилген кюйде, республикада экономиканы гъалым ёрукълашдырмакъ, финанс ишлени беклошдырмакъ ва акъчаны айланышын яхшылашдырмакъ учун белгиле чаралар гёрюлген. Гелим алыгда пачалыкъ бюджетини 102,2 процентте толтурулгъан, Хунзах райондан кълары, бары да районлар ва шагъарлар планларын толтурмагъа болгъан. Бюджетини кълтылгъына да къларамайлы, экономика ва социальный ахъдан оьсдюрювю планларында белгиленген чараланы арасы бёлюмген гълда финанслашдырмакъ учун имканилыкълар яратылгъан.

Шогъар да къларамайлы, республиканы бир-бир министрликлери ва ведомстволары, ша гъар ва район Советлени исполкомлары бар имканилыкъларны ачыкыгъа чыгъарыгъа тергев бермеген. Пачалыкъ ма яланы харжлагда тийишли да ражада экономика этилмеген. Производствогъа кълшыматлавуу харжаланы этинге ёл берилген. Аслу гълда республиканы экономика гъллы бузукъ кюйде кълалып тура. Кёбюсю предпринимелени ва кълурумалы гъллы ахшы тююл. Хозарасчёт осал къллана, шону асувлулугъу артдырыгъа берилген тергев осал. Экономиканы оьсдюрювде илму-техника прогресс агъамиятлы шартгъа айланып битмеген.

Магъагъаладагъы радиомаллар ва сепараторлар, Хасавюрт дагъы приборлар чыгъаратган заводлар ва шол къл оьагелери халкъ кёп къллайгъан малланы чыгъарынуу кемитген. Шо да бюджетини гъллына аман таъсир этген.

Пачалыкъ бюджетини тамам этилининюу гъллына тутурукъсуздукълар, мёп кълдар ва этилиниги производствогъа кълшыматлавуу харжлар да аман таъсир этгени ачыкъ. ДАССР-ни Министрлер Советини табиятиндеги хозайстволарда 1,5 миллион манатны кълдарында шол къл харжлар этилиген. ДАССР-ни Ерли промышленностуну, Сатыв-алыву ва жамият ашамалыгъыны предпринимелеринден табата сатма гереки кълт малланы списогу токъташдырылгъан. Шо маллар аслу гълда адамлагъа онгайлы вакътилер де саттыла.

Шогъар да къларамайлы, бу иште кемчиликлер де бар. Сатыв-алыв кълурумаланы ва шагъар Советини исполкомуну анындан табата кълт маллар оьз заманында аз тийишли даражада пайланмай кълла. Шо буса кълтылгъыны бирден-бир артыра. Масала, горпромалыв ва Яшавлукъ-коммунал хозайство министрликлерини де шол къл харжлар айрокъда

накск, Новолак, Тарумов, Дер бент, Ленин, Табасаран, Сергокълала районлары бир-бир хозайстволары заралгъа ишле ген.

Уллу кълурудушлардагъы гъл да ахшы тююл. 1989-нчу йыл ерли Советлени гълар тюрюк кълурудушлары учун гёрсетилген уллу маъланы пайдаландырынуу планы 94,9 процентте тююл толтурулмагъан. Аслу фондланы янгыз 65,3 проценти пайдаландырылгъан.

Кооперативлени гентлешдиривде де мекемелери янгылышлагъа ёл бериле. Шоланы адамлар халкъ кёп къллайгъан малланы чыгъарыгъа этеген таъсир аз. Налог тедемеси учун алынган гелимин ашырынуу мисаллары барлыгъы да ачыкъ этилиген. Ерли Советлени исполкомларыны анындан кооперативлени чалышынуа этилинеген тергев тийишли даражада тююл.

Социальный ва культура чаралар учун гёрсетилген харжаланы пайдаландырыгда да кемчиликлер бар. Социальный ва культура идаралар учун 1989-нчу йылгъа гёрсетилген харжаланы 8,7 миллион манаты харжланмай кългъан.

ДАССР-ни Министрлер Советини жыйынында ДАССР-ни Сатыв-алыв министрлиги ва Магъагъала шагъар Советини исполкому кълт малланы пайлавуну нечик юрютегени гъл кыйндагъы масъалагъа да къларалгъан. Жыйында эсгерилгени йимик, ДАССР-ни Сатыв-алыв министрлиги ва халкъ депутатларыны Магъагъала шагъар Советини исполкому кълт малланы анылыкъланы шартларында пайламакъ ва сатмакъ учун белгиле чаралар гёрген. Шо малланы пайлава ва сатывда ерли Советлени депутатлары, профессор кълурумлар гент кюйде ортакъчылыкъ эте. Сатыв-алыву ва жамият ашамалыгъыны предпринимелеринден табата сатма гереки кълт малланы списогу токъташдырылгъан. Шо маллар аслу гълда адамлагъа онгайлы вакътилер де саттыла.

Шогъар да къларамайлы, бу иште кемчиликлер де бар. Сатыв-алыв кълурумаланы ва шагъар Советини исполкомуну анындан табата кълт маллар оьз заманында аз тийишли даражада пайланмай кълла. Шо буса кълтылгъыны бирден-бир артыра. Масала, горпромалыв ва Яшавлукъ-коммунал хозайство министрликлерини де шол къл харжлар айрокъда

Шолай гьал Цунта, Унцукул, Лак, Агул районларда да кьарышылла. «Негизде» деп, себебин ахтарып кьарышылла, хозяйстволаны башчылары, специалистлери айылны ижарачылары уьстюне теберип, ижарачылар да оланы атына бакьдырып кьутула. Гьакьы-кьатда шагьарланы, ишчи поселокланы загьматчыларына таман чакьы акькьатыхь етишмей. Етишгенлерини де сан яны бек тебен даражада.

— Акькьатыхьланы сан яны гьакьда сьз чькьгьанда мен де бир-ькн жуап кьошайым, — деди Х. Омарова. — Бизин «Совет Армия» деген совхоз юзюм, сют болдурув булан машгьул. Шо муратда мунда уллу гьайванчылык комплекс де кьурулгьан. Тек артдагы йылларда сыйырларыбызга кьекьорек аврув кьабунуп, барын да тайдырмагьа тьшюш. Хозяйствобуз 2 миллион манатгьа ювукь заралгьа тарьды. Неге тьгюл, озьобюзю гьайванларыбыз учуз багьасына сатылды, оланы орнуна башгьа ерлерден гелтирилген сыйырлар учун буса дьоньаны харжы чькьды. Уьстевюне, гьз алгьа тутулгьан гьайванчылык продукталарыбыз да алынмай кьалды.

Эрни, нечик-алай да, аякьгьа турдукь, янгькьарын хонажинлге кьулулукь этме урундукь. Аз-кьеп гьасиллге де етишип турабыз. Мисал учун, мен озьюм кьулулугьун кьотеген сыйырланы гьарисинден 3584 кило сют савгьанман. Савлай фермада план булан белгилентген 2500 килону ерине 2700 кило сют савулгьан. Яман гьасиллер тьгюл. Тек шо гьасиллеге нечик кьыйынлыкьда етишген экенбиз? Айтагьаным, биз ишлейген аранлар гишини язьгьы чьгьардай: бир шарт, бир онгьайлыкь сама гькь. Бары

онгьайсыз аранларда доланып турабыз.

Бизин гьасиллериби де шонлай кьалынгьай, — деди А. Давутова. — Булай кьарыгьанда Чохскьини атындагы бизин колхоз савлай республикагьа айтылгьан. Амма гьайванчылыкьгьа буса таман чакьы тергев бакьдырылмай. Айры-айры кемчикликлер саялы, савлай коллектив талчыкьлы гьалгьа тьшюе. Бираз алдын бизин фермагьа ток гелеген трансформатор бузулгьан. Ярашдырып, ишге салма алгьасайгьан гиши гькь. Фермадагы бары да кьулулукьлар бизин, бир нече савунчуну бойнубу да кьалгьан. Бойнубу болуп да не бойнубуз болсун гьчкьоз-кьарьвсуз тиштайпаланы? Эренлерден буса бирев сама кьемеклешмеге кьарамай. Тангьны ярыгьындан башлап, гече кьарангы болгьунча аранлардагы насны, гьайванлагьа емлер ташьй туруп кьалабыз.

Кьалсакь да кьайырмай эдик, гьчкьобуз етише буса. Етишмей. Муна тьнегьон аранлар адамшавлу тазаланмады. Неге десегиз, бир янындан, саяларьбыз кьавшалгьан; бирдагы ягьындан да, мунада, жьйынгьа гелмек учун гьазирлеме герек эдик. Эртен гьлгьа чькьгьынча гирип кьарайбыз, аранланы ичлери адам гьрмесин йимик. Ариавултланы йимик эркеклерибиз буса орамланы гезип айлана. «Кьемеклешсегиз ярмаймы?» — десек: «Аслам-аслам акьчаланы озьюгьоз де алып, полукьну бизге кьуретме сюемисиз?» — деп, асламдан бетлеп кьутула. Ойлашып кьарайгьыз, мени булан ишлейген Патимат Абдулатипованы, фермадагы сыйырларындан кьайры, уьюнде 7 — 8 яшы да бар. Сыйырлагьа кьулулукь этме борьду йимик, ол ишларын школа-

тайпаларьбыз, уьстюбюзю-боьбузну, яшайгьан ожакь-ларьбымы да онгьармагьа серекбиз. Шону гьисапгьа алма ярмаймы?

— Гьасиллериниз нечикдир? — Фермаьыздагы савунчуланы 8-и гьар сыйьрдан 3 минг килодан артыкь сая. Шартлар буса, биз дагы да кьолай гьасиллге етишмеге де бажаражакь эдик.

— Озокьда, — деди Ш. Магьамматов. — бир зат бир затдан гьасил болагьаны ачыкь. Кьеп де, оьр сан якьлы да акькьатыхьланы гьайын этегенлер инг башлап шолар учун тийишли шартланы яратмагьа борьду. Гьакькьатда буса нагагь фермада да герекли шартлар гери кьалып тура. Натихада уллу кьыйын тьгюп савулгьан сютлерибиз, сан яны осал экени саялы, кьыйматланмай кьала яда тебен даражада кьыйматлана.

Осал сан яны булангьы сютлерден адамланы алдына салма ярайгьан кьюде акькьатыхьлар гьазирлемеге де бажарылмай. Савулгьан сютлени бир кьадагы, сан яны осал экенге, гьисапдан тайдырыла, бир кьадагы да пачалыкьны озьчевюне етишмейгени саялы озьге муратлагьа бакьдырыла. Уьстевюне, савлай республикада гьар сыйьрдан савулагьан сютню кьадагы да кемип тербей.

— Гьрти, — деди И. Кьасумов, — бу йылны озьтген эки айыны ичинде пачалыкьгьа 2,5 минг тонна сют аз сатылгьан. Эниден сонг да шону артажыгыны белгилери гььрюнмей.

— Бизин гьасиллерибиз чи яман тьгюл, — деди З. Гьажиева. — Муна мени иш гьлдамш Патимат Магьамматова озьюне тапшурулгьан сыйырланы гьарисинден гетген йыл 3438 кило сют савмагьа бажарды. Бу йылны

булан болуп кьалмакь да эрши зат. Эгер бир хатар яда табин балагь болуп кьалса, савлай коллектин, бары да юртлулар кьемеклешмеге тьшюе.

— Ижара арагьа гиргенли, — деди Н. Темукьова, — бир-биревлер, кьемеклешив деген затгьа арт берип кьюлду. Шону эршилигин англатмагьа кьарайгьанлар да гькь: гьар ким озьюню башыны гьайында. Бу янындан бизин республика клубну членлери не хантав кьалмагьа ярмай. Гьар чола тийгенде кьеп сют савуну сырларын да, гьайванчылыкь продукталаны талалыгьын болдурувну да, кьыйынлыкьларда бир-биревге кьемеклешивню мердешлерин де пропаганда эте турмагьа герекибиз. Дагы гьгьесе озьсюп гелеген лш насуларьбыз «кьемеклешив» деген сьзю де унутажакь.

— Ортакь ишде етишилген гьасиллер гьрмекли буса, — деди М. Шихмурзаева, — адамланы гьгьюллери де ачыкь бола. Олар бир-бирини дертлерин де тез англай, кьемеклешмеге де гьазир тура. Биз шону озьюбюзю сынавубузда да хьйлы керенлер тергегенбиз. Гьасиллер гьрмекли болсун учун, нетмеге герек дагы? Биринчилей, татыву коллективни кьурмагьа тьшюе. Экинчилей, шо коллективге бары да лагьмусун кьоллап болагьан кьюде шартланы болдурмагьа тарыкь.

— Продукталы гьайванланы танглав?

— Гьайван танглав сонг геле. Айтагьаным, ячакьы тизив сыйыр да, бажармайгьан, гьазирленмеген гиши савса, рази кьалардай сют бермежк. Башлап берсе де, сонг бара-бара кемитежк.

— Савун гьайванланы тагьлавну да уллу агьамияты бар, — деди Н. Абдурагьимов. —

алынгьан сют ахьрда шоларда да пайлана. Сонг буса ону жамы тебенлешип кьала.

Кьемеклешив анхана-ларда, тькенлерде акькьатыхькланы кьадагы артсын, сан яны ахьшлаласын учун нетмеге герек дагы?

— Шолар артсын учун, — деди А. Давутова, — инг башлап гьайванчыланы загьмат шартларын ахьшыландырмагьа тийишли.

— Савунчуланы, туварчыланы ругьун артдырагьан кьыйматлавланы кьолламагьа тарыкь, — деди З. Гьажиева.

— Гьайванчылар озьлени борчларын, — деди Ш. Магьамматов, — озьгелер озьлени борчларын намусу кьюде кьютмеге кьараса, бары да зат бажарыла.

— Кьысгьача айтганда, — деди Х. Омарова, — озокь-

— Тьюз, айта, — деди М. Шихмурзаева. — Биз тапшурагьан сютлени майлылыгы да, тьнлулугьу да тьюз кьотьташдырылсын. Бир-бир гьчкьлерде шоланы кьынгырлашдырагьанлар раслаша. Йылны ахьрында теленеген кьошум гьакькланы уьстюнзев де хьйлы гермар бола.

— Мени пикурум шулай, — деди Р. Матика. — Сиз эсгерген талаплар бары да кьютюлмеге герек. Шолар бары да кьютюлсун учун, биз, республиканы сынавлу савунчулары, тьгьыс байлав тутуп, арабыздагы бирликин беклешдирип, бир-бирибизни гьар данм якьлайгьан бир гьчч болуп чалышмагьа герекибиз.

Лакьырлашывну лзгьан Б. ГьАЖИМУРАДОВ.

Бабаюрт района «Тамазатёбе» совхозну гьайванчылары артдагы йылларда яхшы гьасиллени гьрсете. Шогьар да инг башлап ижарачылыкь себеп. Айтагьаным, мунда С. Байкьазиеваны башчылыкь булан савунчуланы ижара звеносу ишлей. Коллектив кимни де тергевон тартардай гьасиллени гьрсете. Лап да агьамияты зат — фермада гьар сыйьрдан савулагьан сютню кьадагы артып тербей. Бу йылны озьтген вахьтисини ичинде де тамазатёбелер гьар сыйьрдан, гетген йылгьысында эсе, хьйлы артыкь сют алгьан. Суратда: ижара звенону звеночусу С. Байкьазиева, Ф. Зьмбель чьгьаргьан сурат.

Началыкь бюджетни таман этилиниую гьалына тутурукьсузалукьлар, мьп кьадагьа этилинген производствогьа кьыйынлашгьан харжлар да яман тьтсир эттени ачыкь. ДАССР-ни Министрлер Советини табилгиндеги хозяйстволарда 1,5 миллион манатны кьадагында шолай харжлар этилинген. ДАССР-ни Ерли промышленностуну, Сатывалыв ва Яшавулукь-коммунал хозяйство министрликлеринде шолай харжлар айрокьда кьеп. Материал байлыкьланы нормадан артыкь запасларын ишге салывну да тийишли даражада гьайы этилмей.

Жьйында Иргьанай ГьЭС-ни ДАССР-ни Яшавулукь-коммунал хозяйство министрлигинде шолай запаслар 1,2 миллион, ДАССР-ни Савулукь сакьлав министрлигинде 1,6 миллион манатны кьадагында бар. ДАССР-ни Ерли промышленностуну министрлигини предприятелеринде ишлени яхшы лашдырыгьа мекенли тергев берилмеген. Шону натижасын да мунда 0,8 миллион манатны кьадагында хайыр алынмагьан.

Кьурулуш материаллар чьгьарагьан промышленносту гьгь кьюде озьдюрмек учун гьажатлылыкь барлыгына да кьарамайлы, «Дагестанстрой-материалы» бирлешивню шо масьалагьа тийишли даражада тергев бермей. Мунда ижара кьайданы кьоллап осал юрюле. Продукция чьгьарывда бар гьччлер осал пайдаландырыла.

Толу хозрасчьтну шартларында чалыша туруп, Буй-

Началыкь бюджетни таман этилиниую гьалына тутурукьсузалукьлар, мьп кьадагьа этилинген производствогьа кьыйынлашгьан харжлар да яман тьтсир эттени ачыкь. ДАССР-ни Министрлер Советини табилгиндеги хозяйстволарда 1,5 миллион манатны кьадагында шолай харжлар этилинген. ДАССР-ни Ерли промышленностуну, Сатывалыв ва Яшавулукь-коммунал хозяйство министрликлеринде шолай харжлар айрокьда кьеп. Материал байлыкьланы нормадан артыкь запасларын ишге салывну да тийишли даражада гьайы этилмей.

Жьйында Иргьанай ГьЭС-ни ДАССР-ни Яшавулукь-коммунал хозяйство министрлигинде шолай запаслар 1,2 миллион, ДАССР-ни Савулукь сакьлав министрлигинде 1,6 миллион манатны кьадагында бар. ДАССР-ни Ерли промышленностуну министрлигини предприятелеринде ишлени яхшы лашдырыгьа мекенли тергев берилмеген. Шону натижасын да мунда 0,8 миллион манатны кьадагында хайыр алынмагьан.

Кьурулуш материаллар чьгьарагьан промышленносту гьгь кьюде озьдюрмек учун гьажатлылыкь барлыгына да кьарамайлы, «Дагестанстрой-материалы» бирлешивню шо масьалагьа тийишли даражада тергев бермей. Мунда ижара кьайданы кьоллап осал юрюле. Продукция чьгьарывда бар гьччлер осал пайдаландырыла.

Толу хозрасчьтну шартларында чалыша туруп, Буй-

ЯНГЫ КЬАЙДАЛАНЫ КЬЕМЕГИ

«Промжилстрой» бирлешивню Хасавюртдагы 7 номерли ПМК-сы бу йылны биринчи кварталыны планларын болжалдан алда артыкьлыкь булан толтургьан. Мунда белгилентген план булан 770 минг манатны кьадагына мелiorация ишлер озьтерилмеге герек эди. Гьакькьатда буса шо план 48,8 минг манатгьа артыкь этилинип толтурулгьан.

Коллективге загьматны алдынлы кьайдаларын ишде кьоллап яхшы уьстюнлюкьге етишмеге кьемек этген. Предприятие бу йылны башындан берли толу хозрасчьтгьа ва озь-озьюн финан-

гьчюп ишлей. Айрокьда мунда кьурулушланы темир-бетон алатлар булан таьмин этинде тийишли низам болдурулгьан. Загьмат низам да мекенли кьюде беклешген. Мунда загьматны вахта кьайдасы уьстюнлю кьюде кьотлана.

Бугьонлерде предприятени ишчилери «Дагводостройну» кьемекчи хозяйствосу учун 179 гектар ердеги топуракьланы чалтык чачмагьа гьазирлеп тура. Шо ишлени озьтеринде экскаваторда ишлейген И. Гьудаев, В. Исаенко, бульдозерде ишлейген Д. Барзиев уьстюнлю кьюде чалыша.

Я ГОРЮНОВ

Не зат ойлашдыра? БИРЕВЛЕР ИШЛЕЙ, БИРЕВЛЕР...

Экономикабызда, социальный ва милли аралыкьларда чечилмеген хьйлы масьалаларьбыз бар. Озокьда, алылыкьсыз, демократиясыз шо

масьалаланы чечмеге кьыйын. Мени бир агьвалат талчыкьдыра. Шо да, биревлер намусу булан тер тьгюп ишлей.

лан рагьат яшавулукь сюре. Гьар кьайсы юрта да, шагьарда да юзлер, минглер булан ишлемейгенлер бар. Тек

де яхшы яшай. Мен савдюгерчилени айтаман. Буйнакск шагьарны ювугьун дагы Гьерей авлакь деген ерде болагьан базарны алып кьарайыкь. Шонда тыш пачалыкьларда этилген кьайсы тьрлю малны да тапма бола. Белгили экени йимик, 1989-нчу йыл бизин республикабыз

тирилген мал 19 процентге артгьан. Шо мал кьайда? Кьайда болсун, базалардан таба кооператорланы, савдюгерчилени кьолуна тьшюе. 40 — 50 манатлыкь туфлилени 100 — 120 манатгьа сата.

Опуракьланы, ашамлыкь продукталаны айтмай да кьояман. Гьз алдыбызда бы-

буса иннемей турабыз. Шо гьакьда республиканы, шагьарланы элбашчылары биле, тек гьалиге бир чара да гьрмей. Алдатагьан, бизин мысгьыллайгьан савдюгерчилеге кьаршы ябушма герек. Шолай этмесе янгьртып кьурувну ишлери алгьа бармас.

В. ВАЛИЕВ.

К. Чуковскийни «Платон Кречит» деген спектаклинден — Ляда.

НАСИП ЁРАМА СЮЕМЕН

Магъа Барият Муратованы гъакъында бир нече сёз язмакчы тилеген эди. Бу онча да олай тынч масъала туюлгъун англадым. Артистни яратычулуугу, ону пагъмусуну гъакъында халкъга язып англамагъа бирдокъда бажарылагъан зат туюлду деп ойлайман. Артистни яратычулуук пагъмусун яда гюнерин билмек учун, огъар герти багъа бермеге янгыз сагънада ойнагъан заманда бола.

Айтайыкъ, Барият Муратованы гъалиден кырыкъ йыл алда Буйнакск шагъарда Шекспири «Ромео ва Джульетта» деген трагедиясында Джульеттаны, «Отелло» деген трагедияда Дездемонаны, Шиллери «Намартлыкъ ва сююв» деген трагедиясында Лунзаны, Узаир Гъажиековну «Аршин-мал-алар» деген комедиясында Гюльзагъраны, Магъаммат Къурбановну «Молла Насрутдин» деген пьесасында Жумайсатны, А.П. Салаватовну «Айгъазы» деген пьесасында Гюлькызы келпелтерин нечик ойнагъаны гъакъында мен язып халкъга англамагъа гючюм чатамы? Экъ, о бажарылагъан зат туюл! Барият шо ролларда нечик ойнагъаны янгыз мен билем, шогъар янгыз мен озюм багъа берип боламан.

Бариятны пагъмусу янгыз сагъна ону булан битип къалмай. О заманларда ону къонгурав тавушун ким эшитмеген? Йырлап йибергенде, ону бюлбюл тавушу юрекке баа йимик татлиликни, иссиликни гелтире. Гъатта туюк-туюк эретуруп, гъалекленип гетеген макъамларына да тынглагъанбыз.

Бариятга йырламакъ учун кемеки табыкъ туюл эди. Ол озю-озюне музыка да согъа эди. Бъайсы музыка алатда да ойнамагъа бажара.

Барият о йылларда районлагъа спектакллер алып барагъан юртлулары загъматчылары бизин артистлени, айрокъда Бариятны нечик шатлыкъ булан къаршылайгъаны янгыз аллагъ биледир.

Бутюн мен кеп йылланы узатгъындагъы иш ёлдашым, сагъна ювугъум, СССР-ни халкъ артисткасы Барият Муратовагъа узакъ омыор, савлукъ, насип ёрамагъа сюемен.

Дадам САЙИТНУРОВ,

РСФСР-ни ат нъазангъан артисти.

Телеграмма

Бизин Бариятыбыз, ата юртубузну сёймайгъен гюл чечегъ, Сизин 75 йыллыгъыгъыз булан къайнар кюйде къутлайбыз. Яшавда насип, узакъ омыор, шатлыкъ ёрайбыз.

Ата юртлуларыгъы атындан Тебенжонгютейдеги Чапаевни атындагъы колхозну председатели Ибашев Абдулгъамит Магъамматович.

Тебенжонгютей.

9 апрель 1990 йыл

Устажондан къайры адамларны гезеллигин герти айтмагъа болмас деп эсиме геле. «Барият Муратова — къаравчуну тамашагъа къо» гъан жанлы келпеллени ярат-

ракъ» деген спектаклинде Барият яратгъан Толгъанайны келпелти анамы рукъ почюк, инсан къылыкъны къаттылыгъын, къочкакълыгъын герсете. Толгъанайны гезе-

П. СОЛТАНОВА. Тарих, тил ва адабият институту ючре санюитыны тарих бөлүмюню заведующийи.

Улуу актриса, сагъна кы зор устасы Барият сав аламы къуршана юрек талпынмаларын гъар къаравчугъа етишдирме затны да, сагънамы да ара-сында юрек бирлешкен бол-дурма бажара.

Барият Муратова — бутюн совет санюитыны кырыкъ алутгъан артиста. Ол барыгъа булан синиме, къаравчула-гъа адам келпеллени, ги-шин инанмасдай, уста етши-дирмеге болагъанлыкъына гъайра къаласан.

А. ВОЛЬФСОН.
«Советская культура» газетден 1970 йыл.

«Актриса Шекерханны ойнагъанда шо кватни келпелтине сингип, гирип къалгъан эди. Шекерхан-ны жанлы, гъаракатчы, шат ва дол, тергевлю ва нгити хасияты — бу нгити-деси гъылалыкымы. Барият шонча да шолай ойна-ды чм, сагънада артистка ойнагъанлыкъын унут-дуруп къоя эди. Шекерхан, озюню дол къаркъа-расына да къарамайлы мишик йимик енгил, тую-кю йимик сакъ айлана.» Андрей ГОНЧАРОВ, белгиле москвалы режиссёр.

«Барият Муратова ой-нагъан Лаураны келпелти — классика драматургия-ны лап яхшы келпелтерин-ден бириси.» Рубен СИМОНОВ.

Е. Вахтанговну атында-гъы театрым баш режиссёру.

«Барият Муратова» биз Сизин булан бирдокъда таным туюл бусагъ да Лаураны ролюнда ойнагъанлыкъыгъы гёроп, Сиз-ге дамге гъашыгъ бол-дукъ.» Любовь ОРЛОВА.

СССР-ни халкъ артист-касы.

ГЪАКЪ ЮРЕКДЕН

Мен сурат этиб булан машгъул болгъаным кеп. Барият Муратова — профессионал художник.

Озюмню бош заманымны сурат этибге багъышлайман. Озюм Магъачкъаладагъы темир-бетон конструкциялар гъазирлейген заводда сварщик болуп ишлеймен. Мен лап да кеп сюеген темам — белгиле адамланы портретлерин этмек. Дагъыстанны халкъ шаирлер Аткъайны, С. Стальскийни, Р. Гъамаатовну ва башгъаларыны портретлерин этгенмен. Инче саниятны вакиллери бел-гиле композитор Наби Дагъировну, артист Айгум Ай-гумовну, СССР-ни халкъ артисткасы Барият Муратова-ны портретлерини устынде иштагълы кюйде ишлеген-мен. Айрокъда Бариятны келпелтини-портретини ус-тюнде ишлейгенде — савлай къумукъ халкъымны гёз алдыма гелтиргенмен. Портретни гъакъ юрекден, улуу ругъланыв булан этдим. Къумукъ халкъны окътемли-ги Бариятны янгыз портретлерин этип къоймакълыкъ аз. Огъар, улуу памятник салмагъа да тийишли. Ол савлайын, озюню зор улуу пагъмусу, инче саниятга берилгенлиги, халкъы учун этген улуу ишлери булан, дагъыстан халкъланы всинден бир де таймажакъ эс-делик къойгъан. Бариятны аты бизин халкъы ара-сында авуздан авузга айтылгъан, къумукъ халкъны милли игитине айлангъан. Ону, ким де гюллер йимик, къужурлу, бек бай къысматы бар.

Мен этген Бариятны портрети макътавгъа лайыкъл-дымы, туюлюму, билмеймен. Тек шо портретни ону пагъмусуна, адамыкъ асил хасиятларына улуу гююрмет этчеклигинден, герти гъакъ юрегимден этгенмен. Порт-

рет нечик чыккъан, къой къаравчу багъа берсин! СССР-ни халкъ артисткасы, Станиславскийни атында-гъы РСФСР-ни пачалыкъ савгъатыны лауреаты, къу-мукъ халкъны окътемлиги Барият Муратованы порт-ретин «Ленин ёлу» газетни охувчуларыны тергевлюе бермеге сюемен.

Анвар САЙИТОВ,

озбашыма чалышагъан художник.

КЪУТЛАВ

Загъмат Къызыл Байракъ ордени булан савгъатлангъан III Интернационалы атында-гъы фабрик. Магъачкъала шагъар.

Аявлу Барият Солтанмежи-товна!

Дагъыстанда Совет гъаким-лиги токъташдырылгъанлы 70 йыл битегенликте байлавлу болуп, бизин республикадагъы тезги предприятиелерден би-рисин гъисапланагъан III Ин-

тернационалы атындагъы фабрикни ишчилери ва къул-лукъчулары идеология фронт-ну боеци Сизге тав халкъланы насипли яшаву учун Дагъы-станны инкъылапчы гъакимлиги не, гъукуматына йыргъыз ва музыкагъыз булан кёмек

атенигииз учун гъакъ юрекден баракала билдиребиз. Сизин уллулар да, яшлар да яхшы таный, Сизге абур ете. Биз бутюнго яшоёрюмле-ни къочкакъ ишлеригизни уль-гюсюнде тарбиялайбыз.

Аявлу Барият Солтанмежи-

товна! III Интернационалы атындагъы фабрикдеги партия-ны ва загъматны ветеранла-рыны, коммунистлени, ишчи коллективни атындан, Сиз-ге савлукъ, насип ва яратычулуукъ устыюлюклер ёрайбыз.

А. Островскийни «Сепсиз къыз» деген спектаклинден — Лариса.

Гъ. Рустамовну «Терек туюде» деген спектаклинден Шекерханны ролюнда.

М. Къурбановну «Молла Насрутдин» деген комедия-сында Жумайсатны ролюнда.

А.П. Салаватовну «Къыз-ыл партизанлар» деген спектаклинден — Къыстаман.

Р. Тагорну «Ганга озен-ни къызы» деген спектак-линден — Камола.

Б. Муратованы жагыл за-манында чыккъан сураты

ТАСС АПН

ГЪАР ЕРДЕН

ПИМА

Бу Латин Америка уякеде
оттерилген сайлавланы барышында Перуну президентини кыуалутуна бир кандидат сама да таман чакы тавуш алмаган. Башлапгы хас туюл маълуматлаа гере, «Демократ фронт» деген онг центрист блогундан кандидат,

язывчу Марио Варгас Лоса тавушланы 33,1 процентин алган. «Тюрленив-90» деген харлысыз бирлешивую кандидаты Альберто Фухимори экинчи ерге чыккан.

Перуну конституциясына гере, эгер бары да тавушланы ырысында артыгын кандидатланы бириси де алмай буса, башлапгы эки

«рин алган кандидатланы арасында бир айны ичинде уякени президентине экинчилей сайлавлар оттерилмеге гере.

АФИНЫ

Грецияда болган парламент сайлавланы барышында тавуш беривню натжаларына гере «Янгы демократия» деген консерватив партия алда бара.

Гьалиге сайлау участкаланы ырысыны ювугунда тавуш беривлени гьасиллери чыгарылган. Ич ишлер министрлигини маълуматларына гере, консерваторлагьа тавушланы 47,9 процент берилген. Бютюн Греция социалист гьаракатыны партиясына — 38 процент, озыуне Грецияны Компартиясы да гиреген сол ва прогрессив гьучлени союзуна — 9,6 процент тавуш берилген.

АРАЛ ДЕНГИЗНИ КЪУТГЪАРМАКЪ УЧУН

АЛМА-АТА. (ТАСС). Кьазахстанда отгерилен умуи республика субботникни ортакчылары Арал денгизни къутгъаривню фондуна уяч миллион манатдан да артык акъча йиберген. Хас кюйде ачылган банк счётуна барагъан шо маялар Аралны экология якъдан уяла баалагъа тарыган зонасында табиятны

сакълау ва социальный чаралар учун белгиленген. Жамбул областны коллективлери айрокъда уяла кьошум этген: ярым миллион манатдан да артык акъча берген. Чимкент областда буса адамлар Сырдарыгъа тегюлеген гичи озенлени тазалау булан машгул болгъанлар. Сырдарыа озенни суву Арал денгизге тегюле.

ГЪУКУМАТНЫ КЪАРАРЫ

НИШИНЕВ. (ТАСС). Республиканы гьукуматыны кьарары булан Молдавияны сабычларыны союзу регистрация этилген. Шо янгы жамият кьурумуну аслу борчларындан бириси — шагьарлылар булан тенгешдирген заманда гьалиге дагы да артык четимликлерде яшайгъан ерли юртлу халкъланы социальный якъдан якълау таъмин этив. Союзну председатели Х. Андреевни пикирсуну гере,

шолай кьурумну болмакълыгъы сабанчыланы сеслерин яхшы эшитмеге, юртланы аслу масъалаларын чечивге дагы да тергевлю кюйде янашмагъа имканлыкъ бережек. Ова гезигинде, социальный якъдан адилликини янгыдан болдурув Молдавияны бары да халкъларын сурсат маллар булан дагы да толу кюйде таъмин этмек учун табият ресурсларын асувлю кюйде пайдаландырыгъа болушлукъ этежек.

«ПРАВДАНЫ» КЪУРДАШЛАРЫНЫ КЛУБУДАН

Рагьмулулукъ—асил кьылыкъ

АКЪЧА НЕГЕР ХАРЖЛАНА

Кьызыл Хач жамиятны республика комитетини сырларарында 600.000 мингден де артык адам бар. Комитетни йыллыкъ бюджети орта гьисапда 120 минг манатгъа етише.

Шо акъча кьайдан геле? Аслу гьалда шо акъча член гьакълардан толумлаша. Жамиятгъа гиреген гьар адам йылда 30 кепек телей. Ардагы йылларда жамиятны членлери мекенли кюйде артыган. Гьатта савлай коллективлер жамиятны членлери болуп арагъа чыгъа, предприятини бюджетинден таба член гьакълар телей.

Жамият кьурумну юз йыллар булангы тарихинде ону рагьмулу аралыкълары белгиле. Шогъар да кьарамайлы адамланы арасында «Кьызыл Хач не кьурумдур, бизин жамиятгъа телейген 30 кепегина кьайда гете?» — деген сораулар тувулуна.

Загьматчыланы савлугъун сакълауу оьсдюрювлю аслу еллары булан таныш адам, шо акъча кьайда тегетенин толу кюйде англажакъ. Шонда Кьызыл Хач жамияты бир нече керенлер эсгериле. Савлукъ сакълауу ва загьматчыланы социальный якъдан таъмин этивлю министрликлери булан бирлиге жамиятны кьурумлары аврувланы гьалын яхшылашдыривда, кьемеклешивде, шо ишге студентлени кьурушавда актив кюйде ортакчылыкъ эте.

Айрокъда уяла оьмурге баргъан янгыз адамлагъа, сакъатлагъа, загьматны ва даву ветеранларына, шолай да оьзге тюрлю тарчыкълы адамлагъа этилинеген кьемекни пайдасы уяла.

Озюкьда, шолай этилинеген кьемеклер акъча харжлар булан байлаву экени ачыкъ. Бизин бюджетте орта гьисапда йылда 120 минг манат акъча тюше. Республиканы загьматчылары буса шо акъча нечик ва кьайда харжлангъанын билмей. Гьали бары да ерде аялыкълны, ачыкълыкълны шартлары генгешип барагъанда, загьматчылагъа жамиятны акъчасы не кьайдада харжлангъанын англагъа

макълны да уяла агьамъаты бар. Жамиятны акъчасы толу кюйде ону уставына кьыайшыву болуп харжлана. Уставда эсгерилеген кюйде Кьызыл Хач жамият медицина билмилени яйында актив кюйде ортакчылыкъ эте. Шо мурат булан гьар тюрлю плакатлар, буклетлер, охув ва гьрсетив алатлар ва оьзге тюрлю литература чыгъара. Шо муратлар учун Кьызыл Хач жамиятны комитетни гьар йыл 3 минг манатдан да артык акъча харжлай.

Жамиятны акъчасыны аслу пайы медицина сестраланы сакълауу да гете. Медицина сестралар гьар йыл кеп санавдагы адамлагъа кьемек эте. Шону англамакъ учун булай бир санавну эсгермеге ярай. Бизин республикада медицина сестраланы кьулулугъуна гьажатлы 1 мингден де артык янгыз турагъан кьарт адамлар бар. Бизин республикада шолай адамлагъа 63 медицина сестра кьулулукъ эте. Йыл сайын олань санаву арта. Озюкьда, Кьызыл Хач жамиятны кьемеге болмай туруп шо муратгъа етишмеге кьыйын.

Сонг да, производствода болагъан гьар тюрлю уяла зараллангъанлардан, ер тербенивден, сув алывлардан, боранлардан ва шолай оьзге тюрлю хатабалагъардан зараллар болуп кьала. Шолай гезиклерде Кьызыл Хач жамияты бир ягъада токътамагъа болмай. 1988 — 1989-нчу йылларда Кьызыл Хач жамияты шолай хатабалагъа тарыган адамлагъа 32 минг манатны кьадарында кьемек этген. Айрыча айтгъанда Кяхулайда болгъан хатабалагъадан зараллангъан 92 агьлюге, уяла кьар явул болгъан сюрлюгювлерден зараллангъан Гумбет районну загьматчыларына, уяла борандан зараллангъан Чарада районну загьматчыларына шолай кьемек этилген. Бугюн-аерде ер тербенивден зараллангъан Дербент районну ва топуракълны сюрлюгювлюден зараллангъан Буйнакск районну загьматчыларына кьемек учун гьазирлик ишлер

гьерлююп тура.

Кьызыл Хач жамиятны комитетни янгыз турагъан, аз харжы булангы даву ва загьматны сакъатларына, кеп ишлары булангы агьлюлеге болагъан кьемекни этмеге кьарай. Комитет геттен йыл шолай муратлар учун 8 минг манатдан да артык акъча харжлагъан.

Биз бары да гьажатлы адамлагъа Кьызыл Хач жамиятны харжы булан кьемек этмеге болмайгъанын ахшы англайбыз. Амма кьемек тарыкълы адамлар буса кеп. Гьали рагьмулулукъну аламатилары генгешип барагъанда биз оьзлени бюджетинден Кьызыл Хач жамиятгъа акъча гьрсетмек учун республиканы гьар тюрлю предприятилерини, идараларыны ва кьурумларыны, колхозланы ва совхозланы елбашчыларына чакъырыв этген адик. Шо чакъырыгъа уяла сесленивлер тувулунгъанын разилик булан эсгермеге гере.

Магьачкъаладагы шиша-йибек этеген завод, денгиз порт, Дагпотребсоюз, «Червлёные буруны» деген жынылы кьойлар оьсдюрген завод, Чарада районда Магьар юрту загьматчылары бизин чакъырыву-бузгъа сесленип тийишли кьемек этди. Биз шо рагьмулу кьемеге саялы олагъа гьакъ юрекден баракалаа билдиребиз. Олань кьемегине аркъа таян оьр ва орта охув ожагъларда охуйгъан етим студентлени стипендияларына белгиле кьошум этмеге болдукъ. Айрыча айтгъанда, шо мурат учун 1989-нчу йыл 3 минг манат акъча харжлангъан эди буса, бу йыл 12 минг манатдан да артык акъча гьрсетилген.

Республиканы яшлар уйлериинде сакъланагъанланы гьайын этивге де тергев бакъдырыла. 1988-нчи йыл Избербаш, Дербент шагьарлардагы яшлар уйлери ва Магьачкъаладагы 4 номерли школа-интернат учун 3 планино берилген. Гьар йыл яшлагъа китаплар ва гьар тюрлю савгьатлар алмакъ учун да акъча гьрсетиле.

Эниинде сонг да Кьызыл Хач жамияты тарчыкълыкълыгъа тюшген адамлагъа этилинеген кьемегин генгешдирмеге хыял эте.

Л. МУХИНА,

Республиканы Кьызыл Хач жамиятны комитетини председатели.

ДАССР-ни МВД-сини пресс-группасы билдире

23-нчу мартда, силанды эшиклери де бузуп, уручулар БН-15000 маркалы дьрт кондиционерни урлай. Склад буса аэропорту ювугунда ерлешген «Грознефть» бирлешивню ал алыз базасында болагъан. Шо гьаньда Кьара-будагьгенти милициясына кеп гечитип, 29-нчу мартда билдиргенлер.

Хасавюрта Орджоникидзени атындагы орам. Килисаны кьаршысында, 30-нчу мартда М. Рабадановну, М. Жабрайловну ва Р. Аталагьиевни арасында ябушув бола. Рабаданов ва Аталагьиев шо ябушувда бичакъ яралар алып, больницагъа тюше. Юрегине тийген ярадан Аталагьиев операция этгинче оьле. Олагъа бичакъ ургъан Жабрайлов тутулган. Уячюско де алда туснакьда туруп чынгъан ва бир ерде де ишлемей болгъан.

Нечакълы сюймесек де, шулай бичакъ урувлар, негъань оьлтюрювлер гьали де ялу-гъа. 3-нчу апрелде Шамхал посёлокда тюбен булан уруп «Шамхал» совхозну савриги М. Магьамматовну оьлтюрсе. Милиция «Гербиль» совхозну эки ишчисин туту ва уячючюсюн кьыдырып тура.

2-нчи апрелде Каспийск шагьарны Вогодонскел 12 номерли уюнде турагъан С. Амировгъа, юхлайгъанда белгисиз адам гирип бичакъ урсе. С. Амиров авур бичакъ яралары булан шагьар больницагъа тюше. Милицияны кьулулукълары бичакъ ургъан адамны кьыдыра.

Каспийскини Трудовой орамьнде ичип-эсирген Р. Абусев М. Самедовгъа бичакъ урсе. Абусев алда эки керен туснакьда туруп, кьыдырып тура. Бир йылны узагында бир ерде де ишлемей болгъан.

Ардагы вакътилерде ватандашланы уйлериин урла-лар кеп болуп бара. Гьар

ерден гелеген билдиривлер де шогъар шагьатлыкъл эте.

2-нчи апрелде, Кьызылюртада, Г. Мирзоев дегенлени уюне уручу гире. Ол шагьарда врач-стоматолог болуп ишлей. Уручу 10 минг манатны кьадарына алтыланы ва оьзге багъалы затланы алып чыгъа.

Уйилени урлавлар юрт ерлерде де кеп бола. Гербилде пенсионер кьатын Омарованы уяла урлангъан.

Кьызылар районну Аверьяновка деген юртунда, Кьам-болатовланы уюне гирип, 1 минг 300 манатын урлагъан. Кьанболатов Чернявскадагы 15 номерли СПТУ-да охуй. Уручу буса ону булан бирче охуйгъан Гуниб районну Шаних юртлусу болуп чыгъа.

Уручулар юртларда уйюю эшигин, лада терезесин бузуп гире буса, шагьарларда киритни ачгьычын табып гире.

1-нчи апрелде Магьачкъаладагы «кьалын базарда («толкучка») милицияны кьулулукълары рейд оьтгере. Бизин республиканы бары да ерлеринден мунда «сатыучулар» бола. Тутулгъанланы гьариси сатагъан малындан кеп кьадарда артык акъча ала болгъан. Мисал учун, Магьачкъалада Карл Марксны преспектинин 12-нчи номерли уюнде турагъан А. Ражабова сатагъан малындан 685 манат артык хайыр алгъан.

«Губден» совхозну ишчи кьатыны Р. Абдуллаева 130 манат, Избербашдагы «Мерседес» деген кооперативни ишчисин Х. Мирзоев 126 манат, Буйнаксинде Чеховну атындагы орамда яшайгъан А. Сайитбекова 155 манат, Ростова ишчи болуп ишлейген В. Магьамматгьажиев 120 манат ва олай кеп оьзгалери.

Горлицкомбинатда ишлейген кьатын А. Шагьанова буса, комбинатны малына сатагъан ачыкълыкълыгъа туруп, 250 манат хайыр этген. Магьачкъалада уручу Горлицеторгну ишчисини уюне гирип 1500 манатгъа токътайгъан эки гьен плащ урлап чынгъан.

КАСБУСУН СЮЕ

ЯХШЫЛЫКЪГЪА АБАТ

гъан уялени библиотека фондун толумлашдырыгъа бай-

«ПРАВДАНЫ» КЪУРДАШЛАРЫНЫ КЛУБУКДАН

Красноярскиде «Правда» газетин кюр-зашларыны кой клубу учредительный мыймын өтгөрилген. Жыйылгандар бирлешкен уставын арагъа салып өйлөшкөн ва кыбул этген. Регменин халкыларына олар кыбул этген чакырымада олары муратлары ва борчлары билдирилген. Язымчу, СССР-ни халкы депутаты Виктор Петрович Астафьев жг бынын ишинде ертакчылык этген. «Культбустрой» заводну, Абакангаген-маш» бирлешкен, Черногорскиде «Искож» деген комбинаты, «Абакангагенстрой» трестин ва өзгелерини коллективлери клубну коллективный членлери болмагъа сюенлиги гъакында билдирген. Клубну

планларында айронда бек агъамиятлы жамият-политика масъалаланы арагъа салып өйлөшкөн ишин кюрүв ва өтгерме. «Правданы» редакциянын кол-лективин булан мугъам байлаулу тугу, бирлешкен өз информация бюл-летенин чыгарып, культура-савлуку сант-лаа чараларын өтгөрме. «Правданы» байрамларында ертакчылык этив гъз алгъа тутулгъан.

СУРАТДА: Виктор Петрович АСТАФЬЕВ (сзда) ва «Красноярский рабочий» деген газетин редактору Леопольд Михайлович БАЛАШОВ.

В. МЕДВЕДЕВ чыгаргъан сурат. (ТАСС).

Озюкда, шолай этилине-ген кемекек акъча даражар булан байлаулу экени ачык. Бизин бюджетте орта гъисап-да йылда 120 минг манат акъча тюше. Республиканы загыматчылары буса шо ае-ча нечик ва кыайда даража-нагъаны билмей. Гъали бар-ды да ерде аилыкны, ачык-лыкны шартлары гентлашын барагъанда, загыматчылагъа жамиятны акъчасы не кыай-да даражанагъанын аналгъ-

данын тарыгъа аламалгъа 32 минг манатын кыдарында кемекек эттен. Айрым айт-гъанда Къулаула болгъан хатабалагъдан заралагъан 92 агълюге, улуу кяр аяуп болгъан сюрлюгюлерден заралагъан Гумбет районну загыматчыларына, улуу бо-рандан заралагъан Чарада районну загыматчыларына шо-акъ кемекек этилген. Бугун-дерде ер тербенинен зарала-гъан Дербент районну ва топуракны сюрлюгюлерден заралагъан Буйнакск рай-онну загыматчыларына кемекек эткен учун гъазирик ишлер

Энинден сонг да Къызыл Хач жамияты тарчылыкты-гъа тюшкен аламалгъа этили-ген кемекек эткен ишлерде меге кыял эте.

Л. МУХИНА,
Республиканы Къызыл Хач жамиятыны комитетини пре-седатели.

Каспийскини Тоуловой оранында ичил-эсирген Р. Абуев М. Самедовгъа бичик ура. Абуев алаа эки керен гуснакда туруп чыкыгъан. Бир кереги уагъасында ора-да да ишлене болгъан.

Ардагъы загыматчыла да-тамашлары уйлюрени урла-лар кеп болуп бара. Гъар

болгъан алаа гъарыш бол-гъан. С. Абуев алаа бичик у-ра. Абуев алаа эки керен гуснакда туруп чыкыгъан. Бир кереги уагъасында ора-да да ишлене болгъан. Каспийскини Тоуловой оранында ичил-эсирген Р. Абуев М. Самедовгъа бичик ура. Абуев алаа эки керен гуснакда туруп чыкыгъан. Бир кереги уагъасында ора-да да ишлене болгъан. Каспийскини Тоуловой оранында ичил-эсирген Р. Абуев М. Самедовгъа бичик ура. Абуев алаа эки керен гуснакда туруп чыкыгъан. Бир кереги уагъасында ора-да да ишлене болгъан.

ЯХШЫЛЫКЪГЪА АБАТ

Улькебида бугунлерде рагъмулуку гъаракаты гент-лешенин кыайсыбыз да гъе-рюп турабыз. СССР-ни Халкы депутатларыны съездлеринде, Оър Советини сессияларында биздеги миллионлар булангъы даву ва загыматы, ашлыкны «сакъаттарын», къарт адамланы кемекек, онгайсы гъалы гъакъда кыатты ва итти съз юрле. Къарадан маг-рюм кыалгъан ингъалар учун пансионатлар кюрүвгъа бе-рилген агъамият артмагъа тарыгъы гъакында айтма.

Шону учун рагъмулуку ва савлуку сакълану Совет фон-дуну язымлагъа кемекек эти-вину, олар учун онгайлы шартлар яратыууну янгы прог-раммасы кюрүлгъан. Рагъмулуку ва савлуку сакълану Совет фонду шону гъисапгъа алып, өзину ер-дердеги кюрүмларына интер-уйлени культура къула-лукларыни кютюну яхшы-лашдырыгъа тергенин бакъ-дыра. Шолай янгъз адамлар, къартлар, даву ва загыматын ашлыкны сакъатлары тура-

гъан уйлени библиотека фон-дун толумашдырыгъа бай-лаулу 1990-нчы йылда кы-рар кыбул этилген.

Гъар айда кытапланы пала-тасыннан Магъачкъала, Дер-бент, Оъркъазаныш интернат-лагъа 10 — 15 кытап йа-берилежик.

Рагъмулуку бу гъаракаты республиканы школа-интер-натларыны библиотека фон-дуна лайыкты кыошум бо-лажакъ.

Н. АСТРАТЬЯНЦ,
рагъмулуку ва савлуку сакълану Совет фондуну Да-гъыстан бблюпоию старший референти.

КАСБУСУН СЮЕ

Роза Къараева 1965-йчи йылдан берли Хасавюртагъы автовокзалдагы кноскида ишлей.

Касбуну эписз сюемен, — дей Роза Къараева. — Халысат Магъаматов ва булан бирче ишлейбиз. Арабызда бир де эришмек болмагъан. Намуслу чалышы терге-сюз кылайы Роза Якъубовна «Мамтаулу загыматы учун» деген медаль булан савгъат-лангъан. Ол коммунист загы-матын уадрини.

Эки де кюрдаш белгиле-ген планлары гъаман артык этип толтура. Март айда 7200 манатдан кыолай акъча-гъа сатыв этген. Яхшы иш учун олар гъар айда савгъат

акъча булан кытагъаландыры-ла.

Шо кноскидан таба «Известия», «Правда», «Сель-ская жизнь», «Дагестанская правда» ва оьге турлю га-зетлер айыла. Алычулар оьге журналлардан эсе «Огоньку» кеп ахтара. Олар-дан да кноски толв тагъмин болса, дагы да яхшы бо-лажакъ эди. Лап да яхшысы Роза Якъубовна алычулары гентон алмагъа кыаст этегенлиги.

Х. КЪАРАЕВ,

Редактор
С. Н. ВАЛЮЛЛАЕВ.

ТВ

СОНГУГЪИ, 14 АПРЕЛЬ I ПРОГРАММА

8.30 120 минут. 8.30 Маман, даван ва мен. 9.00 «Булажълар». 9.30 Яыллы вакытлар. Апрель ай. 10.30 «Вурда моден таклиф эте...» 11.00 Россияны харлысыз-лыгы. Биринчи берилиш. «Янгы Россияны концепция-сы». 12.00 Сергей Верезини йырлары. 12.10 «Насип-ли гезик». Ульгъула масъала-ланы телевикторинасы. 12.25 Коммерция билдирив. 12.55 «Ульгъула масъалагъа бай-лаулу экран». «Фламинго кзуш насип гелтире» деген телевизионный чебер фильм. «Эстонтефильм». 14.25 Телевизионный документли фильм. 15.20 Халкы яраты-чулугъу «Энежял» деген VIII Халкыгъа фестивалыны телевизионный программасы. «Рачинли йырлар». (Грузия ССР). 15.55 Политика ла-кыарлашылар. 16.25 Ре-жиссер Л. Луковну фильм-лери. «Уллу ашав». Чебер фильм. Биринчи бблюго. А. Довженкоу атындагы киностудия. 16.00 Халкыгъа паворака. 16.45 «Уллу яшав» Чебер фильм. 2-нчи бблюго. М. Горькийни атындагы ки-ностудия. 20.15 Халкыгъа конкурслау лауреаты Д

Хворостовский йырлай. 21.00 Замаи. Янгылыкъланы теле-визионный къуллугъу. 21.30 «Телескоп». 21.50 Телеан-зоргъа кыарайгъанланы ти-леаларына гере. «Моррис-вилъ кыаланы першесте». Чебер фильм. (Чехословакия). Биринчи гьрсетиле. 23.20 Янгылыкъланы телевизион-ный къуллугъу. 23.35 Смоль-нидеги соборда рус духовой музыканы концерти. 01.05 «Бизин бырынгъы Кремль». Телевизионный документли фильм. «Экран»

II ПРОГРАММА
8.00 Эртеги гимнастика. 8.15 Кыабарты-Балкър АССР-ни «Бжамин» деген ансамблини чыгышы. Наль-чикден берилиш. 8.45 Союз республикалары кинопубли-цистикасы. «Бизин кыапула-ны янында йижик» деген теле-визионный документли фильм. Киров шагъар. 9.10 «Биринчи бастилия». Чебер фильм. «Левфильм». 10.25 Рус тил. 10.55 Коллэж. (Реклама. Информация. Бил-дири). 11.00 «Бирлик» де-ген гьрсетив канал. 13.30 «Арал дентиге кемеке эти-гиз». Телемарофон. Бирин-чи бблюго. 14.30 «Совет Россия». Гьрсетив канал. 16.45 Халкы кюллер. 17.00 «Арал дентиге кемеке эти-гиз». Телемарофон. 2-нчи бблюго. 18.30 Замаи Янгы-

лыкъланы телевизионный къуллугъу. 19.00 «Арал дентиге кемеке эти-гиз». Телемарофон. 3-нчи бблюго. 20.00 «Гечегиз ях-шы болсун, гьччилавлар». «Визде буса...» 20.15 «П» белгини тюбюнде. 1-нчи бб-люго. 21.00. Баджиктон. Европаны чемпионаты. В. И. Ленинни атындагы Цент-ральный стадиондан берилиш. 21.30 «П» белгини тюбю-нде. 2-нчи бблюго. 23.00 «Ча-ринга» деген ансамблини концерти. Харьковдан бер-илиш. 23.20 «П» белгини тюбюнде. 3-нчи бблюго.

ГЕЧЕГИ СЕАНС
00.20 «Эсделиклер янгыра...» Киноконцерт. 01.10 «Ону романыны нгитлери». Чебер фильм. «Мосфильм». Бирин-чи гьрсетиле.

**КЪАТТЫГЪОН, 15 АПРЕЛЬ
I ПРОГРАММА**
8.00 Бары да халкы учун-гу концерт. 8.15 Ритмика. лы гимнастика. 8.45 «Спорт-лотону» тиражи. 9.00 «Эр-теи тез». Яшлар учунгу берилиш. 10.00 Ватанына къуллукъ этивде. 11.00 Эр-теги шатлыкъ программасы. 11.30 «Дюньясыны айлана-сында». Альманах. 12.30 Савлуку. 13.15 Устьюлюк. 45 йыллыгына. Беш се-риялы телевизионный чебер фильм. «Оьлюмию архиви». 5-нчи сериясы. (ГДР). 14.45

Бары да халкы учунгу спорт. 15.45 «Юртлауаны ишлери». Панорама. 17.00 Емакъланы ва айтгъаланы дюньясында. «Гъашыкы бол-гъан сырлаууну гъакында Емакы». 18.30 Рагъмулуку-ну жумасы.

**КЪАТТЫГЪОНГУ
КИНОЗАЛ**
19.00 «Бишакъдан этвлген квартир». Мультифильм. 19.15 Чебер фильм. «Мосфильм». 19.35 «Узьюлген дегерек». Чебер фильм. 21.00 Замаи. Янгылыкъланы телевизион-ный къуллугъу. 21.30 Кыат-тыгъонну кылыкы насигъат-лары. 21.45 Чайковскийни 100 романсы. 22.05 Футбол-ну гьздеи гечирив. 22.35 Сизин «Каданс» деген ан-самбли чактыра. 23.25 ВЛКСМ-ни XXI съездини гюлюго.

II ПРОГРАММА
8.00 Зардакыгъа тизили-гиз. 8.15 Телевизионный до-кументли фильм. «Экран». 8.30 Мультифильм. 8.45 «Виз-хоншуда ашай эдик». Чебер фильм. М. Горькийни атын-дагы киностудия. 10.00 «Дангыны кыутгъар» де-ген документли фильм. «Турменфильм». 10.30 Союз республикалары фильмлери. «Ура буса — кыач...» Гру-зия фильм. Биринчи гьрсетиле. 12.00 Коллаж (Реклама. Информация. Бил-

дири). 12.05 Биз яшайгъан дюнья. Режиссер Л. Кристи-ни фильмлери. «Бизин яна-ву гъакында гиччи хабар-лар». «Экран». 12.55 Поль-ша йырларыны Бютиосоюз фестивалы РСФСР-ни во-каль зона конкурсну ор-такчыларыны концерти. Рязань шагъар. 13.30 Бас-кетболдан США-ны чемпио-наты. 14.30 «Совет Россия» деген гьрсетив канал. 17.00 «Планета». Халкыгъа прог-рамма. 18.00 Музыкалы ки-нал. 20.00 «Гечегиз яхшы болсун, гиччилавлар». «Виз-кыонакълары баргъанбы». 20.15 «Булар шахматлар тю-гюл, булар...» Документли фильм. 20.25 Гандбол. СССР-ни чемпионаты. Эр-гичилер. СКА (Минск) — «Динамо» (Астрахань). ЦСКА спорт залындан берилиш. 21.00 Замаи. Янгылыкъланы телевизионный къуллу-гу. 21.30 Тарихи фильм. «Даниил — Галицкий па-ча». Одесса киностудиясы. (Биринчи гьрсетиле). 23.05 Столда ойнагъан тен-нис. Европаны чемпионаты. Швейцариядан берилиш.

**ИТНИГЪОН, 16 АПРЕЛЬ
I ПРОГРАММА**
8.30 120 минут. 8.30 Футболну гьздеи гечирив. 9.00 «Моррисвилъ кыала». Чебер фильм (Чехослова-кия). 10.30 Тамаша гъай-

ранлыкълар. 11.30 Кинофил-м. 12.30 Замаи. Янгылыкъланы телевизионный къул-лугъу. 13.30 Янгы-лыкъланы телевизионный къуллугъу. 15.45 Устью-люкю 45 йыллыгына. «Ни-колай Буянов. Италия ка-причи» деген документли фильм. (Документли филь-лени Украина студиясы). 16.15. «Тамаша планета». Мультифильм. 16.30 Боли-вияны максамлары. 17.00 Рагъмулуку жумасы. Документли фильм. Авру-ланы янына алгъасай туруп. Дагъыстанны тавларында оьлген медсестра А. Дени-сенкову гъакында. 17.30 Мультифильм. 17.45 Музы-калы, мозаика. 18.00 Мульт-фильм. 18.10 «Дагъыстан» деген программа. 18.30 Янгы-лыкъланы телевизионный къуллугъу. 19.00 СССР-ли Табиатны якълану пача-лыкы комитетини председа-тели Н. Н. Воронцов булан ёлугъув. 20.00 А. Гельман. «Современник» деген Моск-ва театрыны фильм-спек-такли. «Бары да халкы бу-дан бирге». 21.00 Замаи. Янгылыкъланы телевизион-ный къуллугъу. 21.30 Кол-лаж. (Реклама. Информация. Билдирив). 21.35 Агъамият-лы баяндык. 21.45 «Сов-ременник» деген Москва театрыны фильм-спектаклини

даван этикюю. 22.45 П. Чайковский — «Оьрюн иш». 23.35 ВЛКСМ-ни XXI съезди-ни гюлюго. 00.05 Янгы-лыкъланы телевизионный къуллугъу.

II ПРОГРАММА
8.00 Эртеги гимнастика. **УБЪРЕТИВ ПРОГРАММА**
8.15 «Скифлер» — наму-ангъланы фильм. 8.35. 9.35 Музыка. В. И. Ленинни аша-вуида 9.05 Италия тил. 10.05 «Вурда моден таклиф эте...» 10.35. 11.35 Астро-номия. 11-нчи класс. 11.05 «Телезю» журнал. 12.05 Тарихи фильмлер. «Даниил — Галицкий пача». Одесса ки-ностудиясы. 13.40 «Жайрон атаалар». Телевизионный до-кументли фильм (Ашхабад). 13.50 Ташарлаунагъан теле-фильм. «Савлукугъу артеми, ашлуку». «Грузия-фильм». 16.35 Устьюлюкю 45 йы-лыгына. «Генерал Танкеев». Телевизионный очерк. 17.10 «Ленинни гъакында йыр-лайбыз». Концерт. 17.30 Яшлар учун (француз тил-деги дарс булан бирге). 18.30 Замаи. Янгылыкъланы теле-визионный къуллугъу. 19.00 Хоккей. Дюньяны чемпиона-ты СССР-ли ва Норвегияны жыйым командалары. 3-нчи бблюго. Швейцариядан бе-рилиш. 19.45 «Гечегиз яхшы болсун, гиччилавлар!» «Аюв

бала улангъан заманда». Мультифильм. 1-нчи бблюго. 20.00 Хоккей. Дюньяны че-мпionato. Швейцария ва Финляндияны жыйым ко-мандалары. Швейцариядан берилиш. Перерывида — столда ойнагъан теннис. Европаны чемпионаты. Швейцариядан берилиш. 22.30 СССР-ли Оър Советини сес-сиясында.

РАДИО
СОНГУГЪОН, 14 АПРЕЛЬ

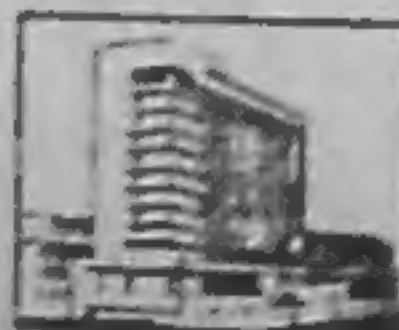
7.15 «Тангчолпан». 17.00 Тарихни сагъифасы. «Фа-лшестлеки башбавуида». Ла-кыарлашы. 17.15 — 18.00 ДАССР-ни ат гъазангъан артисткасы З. Атагипиева йырлай. Концерт-берилиш.

КЪАТТЫГЪОН, 15 АПРЕЛЬ
11.30 «Къартыгъа» деген радиожурнал. 17.00 — 18.30 Радиотынгъавчулары тиле-лерине кюрүлгъан концерт.

ИТНИГЪОН, 16 АПРЕЛЬ
7.15 Эртеги концерт. 17.00 Янгы хабарлар. 17.20 М. Жалез тувгъалы 130 йыл битегенюге. КПСС-ни Дагъыстан обкомуну партия архивини заведующий Р. И. Жамболотованы лакыарла-шыну. 17.35 — 18.00 Кон-церт.

РЕДАКЦИЯНЫ АДРЕСИ:

367007, Магъачкъала, Комсомол проспекти, 61.

ТЕЛЕФОН НОМЕРЛЕРИ: редакторну заместителени — 7-24-96, жавалы секретаргъа ва партия бблюго — 7-28-76, юрт хожастыо бблюго — 7-22-72, кыгъалар ва информация бблюго — 7-28-82, культура ва промышленность бблюго — 7-22-81, издательствогъа — 7-31-92, бухгалтериягъа — 7-30-94.

Газета отпечатана офсетным сго-бом в типографии издательства Да-гестанского обкома КПСС. (К. Че-морский проспект, 61).